

Č. otázky	Metodická doporučení pro využití úlohy
2, 4, 5, 7, 9, 12, 14	<p>Aby se žáci naučili propojovat informace v naučném textu a vyvozovat, můžeme např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pracovat s nelineárními texty či s texty, které jsou doplněny obrázky, grafy, schémata, tabulkami a jinými netextovými zdroji informací. ■ Pokládat žákům otázky, na které je možné odpovědět jedině v případě, že si žáci propojí informace z textu i z netextových částí textu (např. z textu a obrázku, textu a grafu, textu a schématu, plánu, mapy). ■ Pokládat žákům otázky, na které je možné odpovědět jedině v případě, že si žáci propojí informace z různých částí naučného textu (např. z různých odstavců či vět). ■ Podněcovat žáky, aby si takové otázky kladli, např. při <i>čtení s otázkami</i> či při jiné práci s naučným textem, jejímž cílem je naučit žáky klást si dobré otázky nad textem. ■ Často žákům modelovat, jak vyvozujeme implicitní informace z naučného textu.
2, 5, 8	<p>Aby se žáci naučili hledat příčinu a následek, případně důvody pro určité jednání či názory, můžeme např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pracovat s větami, z nichž jedna obsahuje příčinu a druhá následek (<i>když máš žízeň, napiješ se; když rychle běžíš, zadýcháš se</i>). ■ Ukazovat žákům, které spojovací výrazy čtenáři naznačují, že věty obsahují příčinu a následek (<i>když – tak, pokud – tak, když – pak</i>). ■ Pracovat s krátkými naučnými texty, ve kterých jsou příčina a následek jasně uvedeny (např. o přírodovědných tématech). ■ Odhalovat žákům při modelování, jak nám znalost této struktury pomáhá při porozumění naučnému textu. ■ Seznamovat žáky i s dalšími obvyklými strukturami textu a jejich zákonitostmi (posloupnost; porovnávání a kontrast; problém a řešení; popis).
10	<p>Aby se žáci naučili interpretovat chování postav, můžeme např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pracovat s <i>tabulkou postav</i>, do které si žáci z textu vypisují, co přesně postava říká a co dělá. Na základě těchto informací (důkazů z textu) interpretují, jaká postava je, jaké má vlastnosti. ■ Vyvolat mezi žáky diskusi o jednání postav. Žáci mají za úkol obhajovat chování postavy, nebo argumentovat proti ní. Vždy musejí svá tvrzení podpořit důkazy. ■ Při <i>dílnách čtení</i> žáci popisují vybranou postavu, sdílejí s ostatními svoje vnímání postavy, hledají na ní určité rysy podle zadání (např. kdy byla postava šťastná a proč). ■ Žádat po žácích, aby k příkladům chování přiřazovali vlastnosti (např. člověk, který myslí jen na sebe, nestará se o ostatní, je sobecký).
8, 13	<p>Aby se žáci naučili vyplňovat tabulky, můžeme např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Využívat příležitosti, kdy je možné do tabulky jasně a stručně zaznamenat informace z textu. ■ Ukazovat žákům, jak tabulky pomáhají roztřídit informace, a tím si je i lépe zapamatovat. ■ Vyzývat žáky, aby sami vymýšleli, jaká tabulka by se hodila pro daný druh informací. ■ Seznamovat žáky s dalšími grafickými organizéry, díky nimž si přehledně zaznamenáme důležité informace z textu (<i>např. pyramida údajů, Vennův diagram, myšlenková mapa, alfa-box</i>).